

PAULUN TİMOTHEYƏ BİRİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

Gənc məsihçi Timotey Likaonyanın Listra şəhərində anadan olmuşdu. Onun atası Yunan, anası isə Yəhudi idi. Timotey müjdəçilik işində Paula köməkçi və əməkdaş oldu. Paulun «*Timoteyə Birinci Məktubu*» üç əsas məsələni həll edir.

Məktub ilk növbədə imanlı cəmiyyətində verilən yanlış təlimə qarşıdır. Bu təlim Yəhudi və Yəhudi olmayanların ideyalarının qarışığı idi. Bu yanlış təlimə görə fiziki dünya şərdir və buna əsasən bəzi yeməklərdən imtina etməklə, xüsusi gizli biliyə malik olmaqla və evlənməməklə xilasa nail olmaq olar. Məktubda həm də imanlı cəmiyyətinin idarə olunmasına və ibadətə aid təlimatlar var. Bundan əlavə, burada imanlı cəmiyyətinin rəhbərlərinin və köməkçilərinin davranışının necə olması göstərilir.

Nəhayət, Paul Timoteyə İsa Məsihin yaxşı xidmətçisi olması üçün və imanlıların müxtəlif qruplarına qarşı məsuliyyətinə aid məsləhətlər verir.

Kitabın məzmunu:

1:1-2 Salamlar

1:3-3:13 İmanlı cəmiyyətinin xidmətçilərinə aid təlimatlar

3:14-4:5 Məminliyin böyük sirri

4:6-6:21 Timoteyə verilən təlimat

1 Xilaskarımız Allahın və ümidimiz olan Məsih İsanın əmrinə görə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan **2**imanda mənə əsl oğul olan Timoteyə salam! Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadən sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun!

Yanlış təlimlərdən çəkinin

3Makedoniyaya gedərkən mən səndən xahiş etdiyim kimi Efesdə qal və bəzi insanlara əmr et ki, yad təlim yaymasınlar, **4**əfsanə və bitməz-tükənməz nəsil şəcərələri ilə məşğul olmasınlar. Çünki bu şeylər Allahın niyyətinin

imanla yerinə yetməsi üçün faydalı deyil, əksinə, boş mübahisələrə səbəb ola bilər. **5**Bu əmrin məqsədi pak ürəkdən, təmiz vicdandan və riyasız imandan gələn məhəbbətdir. **6**Bəzi adamlar isə bunlardan azaraq boşboğazlığa qapıldılar. **7**Qanun müəllimi olmaq istəyirlər, amma nə söylədikləri sözləri, nə də üstündə durduqları mövzuları anlayırlar.

8Biz bilirik ki, kimsə Qanundan qanuni şəkildə istifadə edərsə, Qanun yaxşıdır. **9**Bunu da bilirik ki, Qanun saleh üçün deyil, qanunsuzlar və itaətsizlər, allahsızlarla günahkarlar, mü-

qəddəs olmayanlar və Allahla əlaqəsi olmayanlar, ata və analarını öldürənlər, qatillər, **10**əxlaqsızlar, kişibazlar, adam oğruları, yalançılar, andı pozanlar və sağlam təlimə zidd olan bütün başqaları üçün qoyulmuşdur. **11**Bəxtiyarlıq mənbəyi olan Allahın mənaə əmanət etdiyi izzətli Müjdəyə görə bu belədir.

Allah mərhəmətlidir

12Mənaə qüvvət verən Rəbbimiz Məsih İsaya şükür edirəm ki, məni sadıq sayıb Öz xidmətinə təyin etdi. **13**Əvvəllər Ona küfr edən, təqibçi və söyüşkən olduğum halda mənaə mərhəmət edildi. Çünki nə etdimsə, cahillik və imansızlıq üzündən etdim. **14**Amma Rəbbimizin lütfü Məsih İsaada olan iman və məhəbbətlə birlikdə mənaə bolbol ehsan edildi. **15**Məsih İsa günahkarları xilas etmək üçün dünyaya gəldi, bu söz etibarlı və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. O günahkarlardan ən betəri mənaə. **16**Lakin ən betəri olduğum halda mənaə buna görə mərhəmət edildi ki, Məsih İsa mənim vasitəmlə hədsiz səbrini göstərsin. Ona görə ki gələcəkdə Ona iman edib əbədi həyata malik olanlara mənaə nümunə olum. **17**Əsrlərin Padşahı, ölməz, görünməz və bir olan Allaha^a əbədi olaraq hörmət və izzət olsun! Amin.

18Oğlum Timotey, əvvəlcədən sənənin haqqında söylənən peyğəmbərlik sözlərinə əsasən bu əmri sənə həvalə edirəm ki, bu sözlərə güvənərək yaxşı mübarizə aparasan, **19**imana və təmiz vicdana sarılasan. Bəziləri təmiz vicdanı rədd edərək imanlarını qəzaya

uğrayan gəmi kimi batırdılar. **20**Hi-meney və İsgəndər də onlardandır. Küfr etməməyi öyrənsinlər deyə onları Şeytana təslim etdim.

Dua və ibadət

2¹⁻²Hər şeydən əvvəl xahiş edirəm: möminlik və ləyaqətlə sakit və rahat ömür sürməyimiz üçün, bütün insanlar, o cümlədən, padşahlar və hakimiyyət sahibi olanların hamısı üçün yalvarış, dua, vəsatət və şükürlər edilsin. **3**Çünki bu yaxşıdır və Xilas-karımız Allahı razı salır. **4**O bütün insanların xilas olub həqiqəti dərk etməsini istəyir. **5**Çünki bir Allah və Allahla insanlar arasında bir Vasitəçi vardır. O, İnsan olan Məsih İsadır. **6**O hamını satın almaq üçün Özünü fidyə verdi və bu da münasib vaxtda edilən şəhadətdir. **7**Mən də həmin şəhadətin vaizi və həvarisi təyin edildim – yalanı deyil, həqiqəti^b söyləyirəm. Başqa millətlərə iman və həqiqət öyrədən müəlim oldum.

8Buna görə istəyirəm ki, kişilər qəzəblənmədən, mübahisə etmədən hər yerdə müqəddəs əllər qaldırıb dua etsinlər, **9**qadınlar da ədəbli görkəmlə, abır-həya və ağıl-kamalla bəzənsinlər. Dəbdəbəli saç düzümü ilə, qızıllarla, mirvarilərlə və yaxud bahalı paltarlarla deyil, **10**mömin olduqlarını bəyan edən qadınlara yaraşan tərzdə xeyirli işlərlə bəzənmələrini istəyirəm. **11**Qadın sakitlik və tam bir tabelik içində öyrənsin; **12**qadının öyrədib kişiyə ağalığ etməsinə izin vermərəm, qadın sakit olsun. **13**Çünki ilk yaradılan Adəm oldu, sonra Həvvə. **14**Aldadılan

a **1:17** Allaha – bəzi əlyazmalarda müdrik Allaha.

b **2:7** Həqiqəti – bəzi əlyazmalarda Məsihdə olan həqiqəti.

1:13 Həv. 8:3; 9:4-5 **2:7** 2Tim. 1:11 **2:9-10** 1Pet. 3:3 **2:13-14** Yar. 2:7,21-22; 3:1-6

PAULUN TİMOTHEYƏ BİRİNCİ MƏKTUBU 3, 4

295

da Adəm deyildi, qadın aldadılıb əmri pozdu; **15**amma qadın doğuşla xilas olacaq, bir şərtlə ki ağıl-kamalla imanda, məhəbbətdə və müqəddəslikdə yaşamağa davam etsin.

İmanlılar cəmiyyətinin başçıları

3 ¹Bu söz etibarlıdır: kim cəmiyyətdə nəzarətçi olmağa can atırsa, xeyirli iş arzu edir. ²Nəzarətçi nöqsansız, tək arvadlı olaraq ona sadıq, ayıq, ağıllı-kamallı, ədəbli, qonaqpərvər olmalı, öyrətməyi bacarmalıdır. ³Şərab düşkünü olmamalı; zorakı deyil, mülayim^a olmalı; davakar və pulpərəst olmamalıdır. ⁴Öz evini yaxşı idarə etməli, tam bir ləyaqətlə uşaqlarını öz tabeliyində saxlamalıdır. ⁵Öz şəxsi evini idarə edə bilməyən Allahın cəmiyyətinin qayğısına necə qala bilər? ⁶Nəzarətçi yeni iman etmiş adam olmamalıdır. Yoxsa qürurlanıb iblisin uğradığı eyni mühakiməyə uğraya bilər. ⁷Kənar insanlar tərəfindən də yaxşı bir insan kimi tanınmalıdır. Belə ki iblisin qurduğu tora düşüb utandırılmasın.

⁸Cəmiyyət xidmətçiləri də ləyaqətli olmalıdır. Riyakar, şərab düşkünü yaxud haqsız qazanca həris olmamalıdır. ⁹İman sirrini təmiz vicdanla saxlamalıdır. ¹⁰Onlar da əvvəlcədən sınaqdan keçsinlər, əgər nöqsanları olmazsa, o zaman xidmət etsinlər. ¹¹Qadınlar da böhtançı deyil, ləyaqətli, ayıq və hər şeydə sadıq olmalıdırlar. ¹²Xidmətçilər tək arvadlı olaraq ona sadıq olsun, öz uşaqlarını və evlərini yaxşı idarə etsinlər. ¹³Çünki yaxşı xidmət edənlər özləri üçün yaxşı bir mövqe və Məsih İsayə olan imanla-

rında böyük cəsarət qazanırlar.

Böyük sirr

¹⁴Tezliklə yanına gəlmək ümidi ilə bu şeyləri sənə yazıram ki, ¹⁵əgər geciksəm belə, sən Allahın ev xalqı arasında necə həyat sürmək lazım olduğunu biləsən. Bu xalq var olan Allahın cəmiyyəti, həqiqətin dirəyi və bünövrəsidir. ¹⁶Şübhəsiz ki, möminliyin sirri böyükdür:

O,^b cismən zühur etdi,
Ruh tərəfindən təsdiq olundu,
Mələklərə göründü,
Millətlərə vəz olundu,
Dünyada Ona iman edildi,
İzzətlə göyə çəkildi.

İmandan dönüş

4 ¹Ruh aydın şəkildə deyir ki, gələcəkdə bəziləri imandan dönəcəkdir, aldadıcı ruhlara və cinlərin təlimlərinə qulaq asacaqlar. ²Bu təlimlər yalançıların ikiüzlülüüyü ilə yayılır. Onların vicdanı sanki yanıq yarası kimi hissiyyatını itirmişdir. ³Bu yalançılar evlənməyi qadağan edir və bəzi yeməklərdən çəkindirirlər. Amma Allah bu yeməkləri iman edib həqiqəti dərk edənlərin şükürlə qəbul etməsi üçün yaradıb. ⁴Çünki Allahın yaratdığı hər şey yaxşıdır, şükürlə qəbul edilən heç bir şey rədd edilməməlidir. ⁵Çünki hər şey Allahın kəlamı və dua ilə təqdis olur.

Məsihin yaxşı xidmətçisi

⁶Bunları bacı-qardaşlara öyrətsən, imanının və əməl etdiyin yaxşı təlimatın sözləri ilə qidalanaraq Məsih İsanın yaxşı bir xidmətçisi olarsan. ⁷Allahsız,

a **3:3** Mülayim – bəzi əlyazmalarda *haqsız qazanca həris deyil, mülayim*.

b **3:16** O – bəzi əlyazmalarda *Allah*.

3:2-7 Titə 1:6-9

axmaq qoca qarı əfsanələrindən uzaq dur. Mömin olmaq üçün özünü yetişdir. **8**Bədən məşqinin az faydası olur, möminlik isə hər şey üçün faydalıdır, çünki bunda indi və gələcək üçün həyat vədi var. **9**Bu söz etibarlıdır və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. **10**Ona görə də biz zəhmət çəkir və mübarizə aparırıq.^a Çünki ümidimizi bütün insanların, xüsusən iman edənlərin Xilaskarı, var olan Allaha bağlamışıq.

11Bunları buyur və öyrət. **12**Gənc olduğun üçün qoy heç kim sənə xor baxmasın. Amma sözdə, həyat tərzində, məhəbbətdə, imanda,^b paklıqda imanlılara nümunə ol. **13**Mən gəlincə Müqəddəs Yazıları hamıya oxumaqla, nəsihət verməklə, təlim verməklə məşğul ol. **14**Ağsaqqallar əllərini sənə üzərinə qoyanda sənə peyğəmbərlik sözü ilə verilən səndə olan ruhani ənəmə etinasızlıq etmə. **15**Bunların hamısına səy göstərərək özünü həsr et ki, sənə inkişafın hamıya aşkar olsun. **16**Özünə və verdiyin təlimə diqqətli ol. Bu işlərlə məşğul olmağa davam et. Çünki bunu etməklə həm özünü, həm də səni dinləyənləri xilas edəcəksən.

İmanlılar cəmiyyətində məsuliyyətlər

5 **1**Ağsaqqalla sərt danışma, ona ata kimi, cavanlara isə qardaş kimi, **2**ağbirçəklərə ana kimi, gənc qadınlara tamamilə saf ürəklə bir bacı kimi nəsihət ver.

3Həqiqi dul qadınlara hörmət et. **4**Lakin əgər bir dul qadının uşaqları ya da nəvələri varsa, bunlar əvvəlcə öz ailələrinə yardım edərək möminliyi,

yaşlı ailə üzvlərinə də haqqını verməyi öyrənsinlər. Çünki bu, Allahı razı salır. **5**Həqiqətən, dul qalıb kimsəsiz olan qadın öz ümidini Allaha bağlamışdır, gecə-gündüz Ona yalvarmağa və dua etməyə davam edir. **6**Keflə yaşayan dul qadınsa yaşadığı halda ölüdür. **7**Nöqsansız olmaqları üçün bu əməlləri tapşır. **8**Öz yaxınlarının, xüsusən, ailə üzvlərinin qayğısına qalmayan insan imanı inkar etmiş və imansızdan bətdir.

9Qoy bir dul qadının adı dullar siyahısına bu şərtlə yazılsın: ən azı altmış yaşına çatmış, ərinə sadıq olmuş, **10**etdiyi yaxşı işlərlə tanınmış olsun, məsələn, uşaqlar böyütmüş, qonaqpərvərlik göstərmiş, müqəddəslərin ayaqlarını yumaqla xidmət etmiş, əziyyət çəkənlərə yardım etmiş, hər cür xeyirli işlə məşğul bir şəxs olmalıdır.

11Altmış yaşa çatmamış dul qadınları isə siyahıya yazma. Çünki cismani istəkləri Məsihə bağlılıqlarına qalib gələn kimi ərə getmək istəyərlər. **12**Beləcə verdikləri ilk sözdən çıxdıqları üçün mühakiməyə məruz qalırlar. **13**Eyni zamanda evdən evə gəzərək tənbelliyə öyrənərlər. Yalnız tənbellik deyil, lazım olmayan sözlər danışaraq qeybət edərlər, başqalarının işlərinə burunlarını soxarlar. **14**Beləliklə, yaşa dolmamış dul qadınlardan ərə getməsinə, uşaq doğmasına, evini idarə etməsinə, düşməyə heç bir böhtan atmaq fürsətini verməməsinə istəyirəm. **15**Artıq bəziləri azıb Şeytanın ardınca getmişdir.

16İmanlı bir qadının^c dul qadın yaxınları varsa, qoy onlara yardım etsin.

a **4:10** Mübarizə aparırıq – bəzi əlyazmalarda *təhqirə dözüürük*.

5:10 Qanun. 25:4; Luka 12:7

b **4:12** İmanda – bəzi əlyazmalarda *ruhda, imanda*.

c **5:16** Qadının – bəzi əlyazmalarda *kişinin yaxud da qadının*.

PAULUN TİMOTHEYƏ BİRİNCİ MƏKTUBU 6

297

İmanlılar cəmiyyəti belə yükün altına girməsin ki, həqiqi dul qadınlara yardım edə bilsin.

¹⁷Cəmiyyəti yaxşı idarə edən ağsaqqallar, xüsusən, vəz və təlim işində zəhmət çəkənlər maddi və mənəvi cəhətdən təmin olunmağa layiq görülsün. ¹⁸Çünki Müqəddəs Yazıda belə deyilir: «Xırman çəkən öküzün ağzını bağlama» və «işçi öz haqqına layiqdir». ¹⁹İki yaxud üç şahid olmadıqda bir ağsaqqala qarşı olan ittihama əhəmiyyət vermə. ²⁰Günah işlədən ağsaqqalları hamının qarşısında məzəmmət et ki, digərləri də günah işləməkdən qorxsun. ²¹Allahın, Məsih İsanın və seçilmiş mələklərin önündə sənənin öhdənə qoyuram ki, ayrı-seçkilik salmadan, tərəfkeşlik etmədən bu təlimatlərə riayət edəsən. ²²Heç kimin üzərinə tələsərək əl qoyma, başqalarının günahlarına şərik olma, özünü pak saxla.

²³Yalnız su içməkdən vəz keç; mədənə və tez-tez baş verən xəstəliklərinə görə bir az şərab da iç.

²⁴Bəzi insanların günahları mühakiməyə düşəndən əvvəl də bəllidir, digərlərininki isə sonradan ortaya çıxar. ²⁵Beləcə yaxşı işlər də qabaqcadan bəllidir, bəlli olmayanlar da gizli qala bilməyəcək.

6 ¹Qul boyunduruğu altında olanların hamısı öz ağalarını tam hörmətə layiq saysınlar ki, Allahın adına və təliminə küfr söylənməsin. ²Ağaları iman etmiş olanlarsa qardaş olduğu üçün ağalarına xor baxmasınlar. Əksinə, onlara daha yaxşı qulluq etsinlər. Çünki bu qulluqdan faydalanlar sevdikləri imanlılardır.

Bu şeyləri öyrət və nəsihət ver.

Allah yoluna bağlılıq

³Kim yad təlimlər yayıb Rəbbimiz İsa Məsihin sağlam sözləri ilə və möminliyə uyğun təlimlə razı deyilsə, ⁴o adam qürurlanıb heç bir şey dərk etmir, lakin mübahisə və sözlərin mənası barədə dava yaratmaq xəstəliyinə tutulub. Bunların nəticəsi paxıllıq, münafiqə, böhtançılıq və bədgümanlıqdır; ⁵pozğun düşüncəli, həqiqətdən məhrum, möminliyi qazanc mənbəyi kimi zənn edən adamların fasiləsiz mübahisələridir.^a

⁶Əlindəki ilə kifayətlənərək mömin olmaqla böyük qazanc mənbəyidir. ⁷Çünki dünyaya heç bir şey gətirməmişik və oradan heç bir şey də götürə bilmərik. ⁸Yeməyimiz və paltarımız varsa, bunlarla kifayətlənirik. ⁹Zəngin olmaq istəyənlərsə sınağa və tora düşürlər; insanı məhvə və həlakə aparan bir çox axmaq və ziyanverici ehtiraslara batırlar. ¹⁰Çünki hər cür pisliyin kökü pulpərəstlikdir. Kimlərsə bu həvəslə imandan azıb öz-özlərinə sanki bıçaq soxmuş kimi çox əzab verdir.

¹¹Amma sən, ey Allah adamı, bu şeylərdən qaç. Salehliyin, möminliyin, imanın, məhəbbətin, dözümin, həlimliyin ardınca get. ¹²İman uğrunda yaxşı mübarizə apar. Əbədi həyatı bərk tut; bunun üçün çağırıldın və yaxşı əqidəni bir çox şahid qarşısında iqrar etdin. ¹³Hər şeyə həyat verən Allahın və Ponti Pilatın önündə öz yaxşı əqidəsinə şəhadət edən Məsih İsanın hüzurunda sənə tapşırıram ki, ¹⁴Rəbbimiz İsa Məsihin zühurunədək Allahın əmrinə ləkəsiz və nöqsansız

^a **6:5** Mübahisələridir – bəzi əlyazmalarda mübahisələridir. Belə adamlardan uzaq ol.

5:18 Qanun. 25:4; Mat. 10:10; Luka 10:7 **5:19** Qanun. 17:6; 19:15 **6:13-14** Yəh. 18:37

PAULUN TİMOTHEYƏ BİRİNCİ MƏKTUBU 6

298

riayət et. **15**Allah Onu Öz vaxtında zahir edəcək. O, bəxtiyarlıq mənbəyi olan tək Hökmdar, şahların Şahı və ağaların Ağasıdır. **16**Yeganə ölməzliyə malik olan, əlçatmaz nurda yaşayan Odur. Onu insanlardan heç kəs görməyib və görə də bilməz. Ona izzət və əbədi qüdrət olsun. Amin.

17Bu dövrdə varlı olanlara buyur ki, təkəbbürlü olmasınlar və gəldigedər var-dövlətə yox, zövq almağımız üçün bizə hər şeyi bol-bol verən Allaha ümid bəsləsinlər. **18**Xeyirxah-

lıq göstərsinlər, yaxşı işlərlə zəngin, əliaçıq olub öz malını başqaları ilə bölüşsünlər. **19**Beləliklə, gələcək üçün özlərinə sağlam təməl olacaq bir xəzinə toplansınlar. Yəni həqiqi həyatı^a bərk tutsunlar.

20Ey Timotey, sənə verilən əmanəti qoru! Allahsız boşboğazlıqdan və yalan yerə «bilik» adlanan şeyin zidd fikirlərindən uzaq dur. **21**Bəziləri bu biliyə sahib olduqlarını iddia edərək imandan azdılar.

Sizə lütf olsun!

^a **6:19** *Həqiqi həyatı* – bəzi əlyazmalarda *əbədi həyatı*.